

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 003-01/13-4 EPA 982-VI
Ljubljana, 20. 3. 2013

Državni svet Republike Slovenije je na 5. seji 20. 3. 2013, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje

M N E N J E

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S) - druga obravnava

Državni svet **podpira** Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslank in poslancev Državnega zbora (prvopodpisani Rihard Braniselj).

Cilj predloga zakona je zaostritev pogojev za predčasno prenehanje mandata občinskih funkcionarjev ter opredelitev pravne podlage za uresničevanje nadzora občanov nad delom župana oziroma za odpoklic župana. Osnovna ideja je, da nezadovoljni volivci z isto večino, kot so župana izvolili, lahko odpokličejo in izvolijo drugega župana. V skladu s predlogom zakona se postopek za odpoklic župana začne s predložitvijo pobude volivca občinskemu svetu, skupaj z overjenimi podpisi 2% volilnih opravičencev v občini, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih volitvah za župana, vendar ne manj kot 15 volivcev in ne več kot 2500 volivcev. Pobude ne bi bilo možno vložiti prej kot leto dni po županskih volitvah. Če pobudnik zbere dovolj podpisov, se nadaljnji postopki izvajajo na podlagi določb tega zakona o naknadnem referendumu o občinskem splošnem aktu. Pobudnik bi moral za razpis referenduma v 35-dnevnem roku zbrati podpise ustreznega števila občanov, odvisno od velikosti občine (najmanj 30% volivcev v občini do 5 tisoč prebivalcev; 25% v občini do 20 tisoč prebivalcev; 20% v občini do 50 tisoč prebivalcev; 15% v občini do 100 tisoč prebivalcev in 10% v občini nad 100 tisoč prebivalcev). Odločitev volivcev bi bila veljavna, če bi zanjo glasovala večina volivcev, ki so glasovali. Če je župan odpoklican, mu z dnem prejema poročila občinske volilne komisije predčasno preneha mandat in ne more kandidirati na nadomestnih volitvah za župana. Z dnem predčasnega prenehanja mandata župana preneha funkcija tudi podžupanu oziroma podžupanom, funkcijo župana pa opravlja najstarejši član občinskega sveta.

Državni svet podpira zakonsko ureditev odpoklica župana z referendumom kot institutom, ki temelji na odgovornosti lokalnih funkcionarjev volivcem, vendar se pridružuje stališču obeh reprezentativnih združenj občin, da je treba določiti ostrejšje pogoje za začetek postopka in za samo veljavnost referenduma, s čimer zagotovimo na eni strani večjo kredibilnost referenduma in na drugi strani stabilnost sistema lokalne samouprave ter preprečimo morebitne zlorabe v politične namene. Državni svet se strinja z Združenjem občin Slovenije in Skupnostjo občin Slovenije, da morebitne zlorabe lahko preprečimo z ustreznim odstotkom volivcev, ki dajo pobudo za odpoklic, ustreznim odstotkom volivcev, ki lahko zahtevajo razpis referenduma ter primernim kvorumom udeležbe na referendumu.

Državni svet podpira predlog Združenja občin Slovenije in Skupnosti občin Slovenije, da bi zakon uredil istočasni odpoklic župana in občinskega sveta. Velika večina občinske politike je v občinskem svetu in zato bi v primeru odpoklica obeh občinskih organov preprečili morebitne zlorabe, ko skuša en del občinske politike manipulirati z drugim delom. Na ta način bi zagotovili večje ravnotežje, poleg tega bi imele pobude manjšo politično konotacijo oziroma bi pobude za odpoklic uspele v primeru večjega nezadovoljstva volivk in volivcev. Državni svet opozarja, da moramo biti pri določanju pogojev za odpoklic previdni, saj se nam lahko zgodi, da se bomo v prihodnje soočali s pomanjkanjem kandidatov za občinske funkcije, ker se nihče ne bo želel izpostavljati in opravljati te funkcije ob vedenju, da je lahko na dokaj enostaven način odpoklican.

Ob upoštevanju stroškov izvedbe referenduma, dolgotrajnosti postopka od vložitve pobude do izvedbe referenduma (nekaj mesecev) in posledično negotovem vmesnem obdobju, bi bilo treba določiti ustrezno število podpisov za vložitev pobude za vložitev zahteve za razpis referenduma, da se izognemo situacijam, ko bi hitro zbrali ustrezno število podpisov in izvedli referendum, ki pa ne bi uspel. Državni svet tudi opozarja, da ni jasno, kolikokrat v mandatu je možno razpisati referendum, poleg tega ne bi smeli dopustiti, da bi zakon omogočil izvajanje pritiska nad občinskimi organi z vsakodnevnimi grožnjami po referendumu.

Državni svet opozarja, da predlagatelj ni obrazložil, zakaj se je odločil v primeru odstopa funkcionarja (zadnja alineja spremenjenega 37. a člena) predlagati rešitev, ki se je v praksi zaradi zlorab izkazala za pomanjkljivo in je bila zato leta 2009 spremenjena tako, da odstop funkcionarja ni bil več vezan na ugotovitev občinskega sveta, ampak občinskemu svetniku preneha mandat z dnem, ko poda odstopno izjavo županu oziroma županu, ko o svojem odstopu pisno obvesti občinski svet in občinsko volilno komisijo. Državni svet zato predlaga, da v nadaljnji obravnavi predloga zakona vsebina tretjega in četrtega odstavka veljavnega 37. a člena Zakona o lokalni samoupravi ustrezno vnese v 1. člen predloga zakona.

Ob obravnavi tega predloga zakona Državni svet daje v primeru priprave novele Zakona o lokalni samoupravi v razmislek predlog o podaljšanju mandata župana (npr. na 6 let) ter o morebitni omejitvi na dva mandata.

Državni svet podpira konkretne pripombe Združenja občin Slovenije in Skupnosti občin Slovenije in predlaga matičnemu odboru Državnega zbora, da jih v nadaljnji obravnavi preuči in povzame kot svoje:

K 1. členu:

V spremenjenem 37. a členu se črtata tretja in peta alineja.

Obrazložitev:

Državni svet nasprotuje predlogu da bi voljenemu občinskemu funkcionarju zaradi pravnomočne obtožbe prenehal mandat, saj je to v nasprotju z 27. členom Ustave. Državni svet se tudi strinja s stališčem Skupnosti občin Slovenije in Združenja občin Slovenije, ki nasprotujeta predlagani rešitvi, da bi mandat prenehal občinskemu funkcionarju zaradi pravnomočne sodbe zaradi kaznivega dejanja zoper uradno dolžnost, javna pooblastila in javna sredstva, saj gre v teh primerih lahko za nenamerne napake ali neprevidnosti odgovorne osebe, kar pa ne more biti razlog za predčasno prenehanje mandata.

K 2. členu:

1. V prvem odstavku novega 48. a člena se na koncu črta pika in doda besedilo »ter najmanj eno leto pred rednimi lokalnimi volitvami.«

Obrazložitev:

Možnost izvedbe referendumov za odpoklic je treba časovno še bolj omejiti, saj bodo v nasprotnem primeru občinski funkcionarji praktično cel mandat pod pritiski groženj po vložitvi zahteve za razpis referendumov.

2. Tretji odstavek novega 48. a člena se spremeni tako, da se glasi:

»Pobudo volivcev za vložitev zahteve za razpis referendumov o odpoklicu župana lahko pri občinskem svetu vložijo vsaki volivec, mora pa biti podprta z overjenimi podpisi najmanj 5 odstotkov volivcev v občini, vendar ne manj kot 30 volivcev in ne več kot 5000 volivcev, na seznamu, ki mora ob vsakem osebnem podpisu vsebovati ime in priimek, datum rojstva in naslov stalnega prebivališča podpisnika«

Obrazložitev:

V izogib zlorabam je treba vstopne pogoje zaostri, saj je 2% podpisov volivcev možno hitro zbrati, še posebej v manjših okoljih. V vsakem primeru mora biti pobuda podprta z overjenimi podpisi.

3. Osmi odstavek novega 48. a člena se spremeni tako, da se glasi:

»Župan se odpokliče, če na referendumu za odpoklic glasuje večina volivcev, ki so glasovali, in če se je referendumu udeležilo najmanj 90 odstotkov volivcev, ki so se udeležili volitev, na katerih je bil župan izvoljen.«

Obrazložitev:

Po predlogu zakona bi bil odpoklic veljaven oziroma uspešen, če je zanjo glasovala večina volivcev, ki so glasovali. To bi pomenilo, da bi lahko odpoklicalo župana manj volivcev kot ga je izvolilo, kar pa se ne bi smelo dopustiti. Zato se v zvezi z veljavnostjo odločitve volivcev na referendumu Državni svet strinja z obema reprezentativnima združenjema občin za dvig kvoruma na delež volivcev, ki je funkcionarja izvolilo,

oziroma podpira rešitev iz Predloga zakona (ZLS-T), ki jo je predložila skupina poslank in poslancev Državnega zbora s prvopodpisanim Janijem Möderdorferjem.

4. Deveti in deseti odstavek se nadomestita z naslednjim besedilom:

»Če je na podlagi ugotovitve občinske volilne komisija odpoklic veljaven, začne občinska volilna komisija takoj s postopki za predčasne volitve«

Obrazložitev:

Predlaga se črtanje določila, da odpoklican župan ne more kandidirati na nadomestnih volitvah. Državni svet meni, da omejevanje kandidiranja odpoklicanemu funkcionarju na nadomestnih volitvah nima ustavne podlage, poleg tega naj volivci odločijo, ali bodo odpoklicanemu funkcionarju dali podporo ali ne. Predlaga se tudi črtanje določbe, da istočasno s prenehanjem mandata župana preneha mandat podžupanu ter da imenuje občinski svet občinskega svetnika, ki do izvolitve novega župana začasno opravlja funkcijo župana. Državni svet ne vidi razloga, da bi zaradi odpoklica župana istočasno prenehala funkcija tudi podžupanu.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj Jernej Verbič.

Mitja Bervar
predsednik